

УХВАЛА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

19 січня 2024 року

м. Ужгород

Слідчий суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області Бедьо В.І., при секретарі судового засідання Молдаван Д., за участі прокурора Голінки М., слідчого Лендел А., захисника Пачута О., розглянувши у відкритому судовому засіданні клопотання старшого слідчого 1 відділення слідчого відділу УСБУ в Закарпатській області Лендел Артура, погоджене прокурором відділу Закарпатської окружної прокуратури Голінки Мирослави про здійснення спеціального досудового розслідування відомості про яке, внесеного до ЄДРП 31.10.2023 за № 22023070000000148, за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України –

ВСТАНОВИВ:

24 лютого 2022 року указом президента Володимира Зеленського № 64/2022, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено воєнний стан на всій території України, який надалі неодноразово продовжувався та діє на даний час.

У зв'язку із веденням агресивної війни з боку російської федерації проти України, під тимчасовою окупацією з 24.02.2022 перебуває і смт. Станиця-Луганська, Щастинського району, Луганської області на території якого терористичною організацією «ЛНР» створено незаконні органи влади, в тому числі, 01.04.2022 створено відділ судових приставів (виконавча служба) Станично-Луганського районного управління юстиції так званого міністерства юстиції «ЛНР».

В ході досудового розслідування встановлено, що 24.02.2022 Російською Федерацією здійснено повномасштабне військове вторгнення на територію України, чим самим розпочато ведення агресивної війни проти України та захоплення її території.

Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні" в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 днів, який неодноразово продовжувався і діє на даний час на підставі Указу Президента України від 06.02.2023 № 58/2023.

У зв'язку із веденням агресивної війни з боку Російської Федерації проти України, 01.03.2022 її армією захоплено м. Херсон.

На підтвердження контролю над містом, 03.03.2022, після захоплення міста, окупаційні війська РФ захопили приміщення Херсонської ОДА. 25.04.2022, в приміщення Херсонської міської ради за адресою: м. Херсон, проспект Ушакова, 37, увійшли озброєні військовослужбовці РФ, які попередили керівництво та працівників Херсонської міської ради, що управління місцевою адміністрацією переходить під керівництво Російської Федерації.

В той же час окупаційною владою на тимчасово окупованій території Херсонської області створено систему незаконних органів державної влади, в тому числі правоохоронних.

Зокрема, у тимчасово окупованому м. Херсон окупаційною адміністрацією на базі державної установи "Північна виправна колонія (№ 90)" (код ЄДРПОУ 08564699, м. Херсон, вул. Некрасова, 234) створено незаконний орган з питань виконання покарань – "Управление службы исполнения наказаний по Херсонской области" (далі – "УСИН по Херсонской области"), зареєстрований як юридична особа РФ, який розпочав функціонувати з 01.06.2022 та об'єднав у собі всі установи виконання покарань, які знаходились на тимчасово окупованій території.

Починаючи з 01.06.2022 на службу в незаконний правоохоронний орган – "УСИН по Херсонской области" набрано штат працівників. Зокрема, у червні 2022 року, але не раніше 01 червня 2022 року, прийнято на службу громадянку України Мамченко Інну Вікторівну, 17.08.1978 року народження, яка обійняла посаду молодшого інспектора 2 категорії відділу охорони "УСИН по Херсонской области" із присвоєнням спеціального зв'язку рядовий

внутрішньої служби. До кола службових обов'язків Мамченко І.В. входило здійснення контролю за дотриманням режиму утримання ув'язнених на території установи.

Поряд з цим, відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 2 Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів", до правоохоронних органів, серед інших, належать органи і установи виконання покарань, а також інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. З урахуванням наведеної норми закону можна зробити висновок про те, що незаконно створене "УСИН по Херсонської області" є незаконним правоохоронним органом, створеним на тимчасово окупованій території.

Таким чином, Мамченко Інна Вікторівна, 17.08.1978 року народження, являючись громадянкою України, діючи умисно, всупереч вимогам діючого законодавства, достовірно знаючи про збройну агресію РФ проти України як обставину, яка є загальновідомим фактом, а також достеменно знаючи про факт захоплення частини Херсонської області, в т.ч. м. Херсон, збройними формуваннями РФ, у червні 2022 року, з метою переслідування своїх особистих інтересів, підтримуючи воєнну агресію та окупаційну політику РФ на території України, в порушення вимог Конституції та законів України, добровільно зайняла посаду молодшого інспектора 2 категорії відділу охорони незаконного "УСИН по Херсонської області", створеного представниками держави-агресора на території м. Херсон, тобто зайняла посаду в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території.

Одночасно з цим Мамченко І.В., усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно-небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, керуючись раніше виниклим корисливим мотивом, у червні 2022 року, але не раніше 01 червня 2022 року приступила до виконання своїх службових обов'язків у незаконному "УСИН по Херсонської області".

Протягом жовтня 2022 року, перед звільненням м. Херсон Збройними силами України, російська окупаційна адміністрація змінила дислокацію "УСИН по Херсонської області" та перемістила його вглиб тимчасово окупованої території Херсонської області. У зв'язку з цим Мамченко І.В., здійснюючи колабораційну діяльність, у жовтні 2022 року виїхала із м. Херсона за місцем нової дислокації незаконного "УСИН по Херсонської області" (м. Генічеськ, Херсонської області), де продовжила виконувати свої службові обов'язки.

Таким чином, Мамченко Інна Вікторівна підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, а саме добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території.

Згідно ч.ч. 1, 3 ст. 111 КПК України, повідомлення у кримінальному провадженні є процесуальною дією, за допомогою якої, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд повідомляє учасника кримінального провадження про дату, час та місце проведення відповідної процесуальної дії. Повідомлення у кримінальному провадженні здійснюється у випадках, передбачених главою 11 КПК України, за винятком положень щодо змісту повідомлення та наслідків неприбуття особи.

Главою 11 КПК України визначається порядок виклику слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.

27 вересня 2023 року громадянину України Мамченко І.В. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, тобто добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території, яке останньому не вручене у зв'язку з його перебуванням на тимчасово окупованій території Херсонської області.

Повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення громадянину Мамченко І.В., відповідно до вимог ст. ст. 135, 276-278 КПК України, опубліковано в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному сайті Офісу Генерального прокурора.

У порядку ст. 135-138 КПК України, 26.09.2023 у офіційному державному друкованому виданні "Урядовий кур'єр" та на офіційному сайті Офісу Генерального прокурора розміщено повістки про виклик останньої в слідчий відділ УСБУ в Закарпатській області для участі в слідчих (розшукових) та процесуальних діях на 03.10.23, 04.10.2023 та 05.10.2023. Однак в

призначені дні та час Мамченко І.В. не з'явилась на виклики слідчого та не повідомила про

причини неявки.

З метою забезпечення права на захист Мамченко І.В., постановою слідчого від 27.09.2023 для здійснення захисту останнього був залучений захисник Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Закарпатській області, якому було вручено письмове повідомлення про підозру Мамченко І.В.

Відповідно до ч. 8 ст. 135 КПК України, повістка про виклик особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, що така особа виїхала та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, у випадках обґрунтованої неможливості вручення їй такої повістки згідно з частиною 1, 2, 4 – 7 цієї статті, публікується в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному сайті Офісу Генерального прокурора.

Особа вважається такою, яка належним чином повідомлена про виклик з моменту опублікування повістки про її виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

У зв'язку із збройною агресією РФ, воєнним станом в Україні, беручи до уваги те, що існують достатні підстави вважати, що Мамченко І.В. перебуває на тимчасово окупованій території України, та обґрунтовану неможливість вручення повістки про виклик особи з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, в газеті «Урядовий кур'єр» від 27.09.2023, яка є засобом масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора від 27.09.2023 року опубліковано повістки про виклик Мамченко І.В. на 03.10.23, 04.10.2023 та 05.10.2023 для вручення письмового повідомлення про підозру та допиту в якості підозрюваного, але на зазначені дати останній не прибула, про причини явки не повідомила.

31 жовтня 2023 року, у зв'язку з розшуком підозрюваного Мамченко І.В. та неявкою без поважних причин на виклик слідчого, останнього оголошено в розшук, який доручено ГВ ЗНД УСБУ в Херсонській області.

У ході досудового розслідування здобуто наступні докази, які дають підстави підозрювати у вчиненні Мамченко І.В. вищевказаного кримінального правопорушення, а саме:

- протоколом огляду від 01.08.2023;
- протоколом огляду Інтернет-ресурсу від 03.08.2023;
- протоколом допиту свідка Болдаревої Н.В. від 08.08.2023;
- протоколом пред'явлення для впізнання особи свідку Болдаревій Н.В. від 21.08.2023;
- протоколом допиту свідка Долинченко К.М. від 11.08.2023;
- протоколом пред'явлення для впізнання особи свідку Долинченко К.М. від 15.08.2023;
- протоколом допиту свідка Поляковської О.В. від 11.08.2023;
- протоколом пред'явлення для впізнання особи свідку Поляковській О.В. від 15.08.2023;
- протоколом допиту свідка Чернухи О.А. від 14.08.2023;
- протоколом пред'явлення для впізнання особи свідку Чернусі О.А. від 14.08.2023;
- іншими матеріалами кримінального провадження в їх сукупності.

Одночасно з цим, згідно повідомлення оперативного підрозділу, проведеними оперативними заходами встановлено, що підозрювана Мамченко І.В. до теперішнього часу перебуває на тимчасово окупованій території Херсонської області, а саме – в м. Генічеськ, Херсонської області, де переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

Згідно із ч. 5 ст. 139 КПК України, ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприбуття на виклик без поважної причини більше як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, який оголошений у міжнародний розшук та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування.

Згідно особової картки (Форма №1) ДМС України, Мамченко І.В., документована паспортом громадянина України серія №003380748, виданий 22.05.2019 року Суворовським відділом у м. Херсон УДМС у Херсонській області, відомості про вихід з громадянства відсутні.

Прокурор та слідчий у судовому засіданні клопотання підтримали з підстав, зазначених у ньому, просили клопотання задовольнити.

Захисник підозрюваної в судовому засіданні залишила вирішення цього питання на розсуд суду.

Заслухавши думку сторін кримінального провадження, дослідивши матеріали клопотання, слідчий суддя дійшов наступного висновку.

Проведення досудового розслідування вказаного кримінального провадження слідчим відділом УСБУ в Закарпатській області стверджується також витягом з ЄРДР.

Відповідно до ч. 2 ст. 297-1 КПК України спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави, на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні, зокрема, щодо злочинів передбачених статтями 111 та 111-1 КК України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Згідно з ч. 1 ст. 42 КПК України підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Водночас положеннями ч. 1 ст. 297-5 КПК України передбачено, що повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

27 вересня 2023 року громадянці України Мамченко І.В. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України.

У порядку ст. 135-138 КПК України, 26.09.2023 у офіційному державному друкованому виданні "Урядовий кур'єр" та на офіційному сайті Офісу Генерального прокурора розміщено повістки про виклик останньої в слідчий відділ УСБУ в Закарпатській області для участі в слідчих (розшукових) та процесуальних діях на 03.10.23, 04.10.2023 та 05.10.2023. Однак в призначені дні та час Мамченко І.В. не з'явилась на виклики слідчого та не повідомила про причини неявки.

З метою забезпечення права на захист Мамченко І.В., постановою слідчого від 27.09.2023 для здійснення захисту останнього був залучений захисник Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Закарпатській області, якому було вручено письмове повідомлення про підозру Мамченко І.В.

Однак, за твердженням слідчого, в призначені дні та час Мамченко І.В. не з'явилась на виклики слідчого та не повідомила про причини неявки.

Враховуючи наведене, положення ст. ст. 135, 276-279, 297-5 КПК України, Мамченко І.В. набула статус підозрюваної у кримінальному провадженні.

Порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України, яке складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу та інших законів України (ч. ч. 1, 2 ст. 1 КПК України).

Відповідно до ч. 5 ст. 139 КПК України ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприсуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, який оголошений у міжнародний розшук, та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження.

Судом встановлено, що Мамченко І.В. перебуває на тимчасово окупованій території Херсонської області, а саме – в м. Генічеськ, Херсонської області, де переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

При цьому КПК України не визначає змісту поняття «обґрунтована підозра», а тому відповідно до ч. 5 ст. 9 КПК, належить керуватись ustalеною практикою Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), за якою «існування обґрунтованої підозри передбачає наявність фактів або інформації, які могли б переконати об'єктивного спостерігача в тому, що відповідна особа могла таки вчинити злочин, однак те, що можна вважати «обґрунтованим», залежить від усіх обставин (наприклад, пункт 32 рішення ЄСПЛ у справі «Фокс, Кемпбелл і Гартлі проти Сполученого Королівства» від 30.08.1990, пункт 175 рішення ЄСПЛ у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21.04.2011). Такий стандарт є найнижчим за рівнем переконання у кримінальному провадженні, тому факти, які є причиною виникнення підозри не повинні бути такими ж переконливими, як ті, що є необхідними для обґрунтування обвинувального вироку чи й просто висунення обвинувачення, черга якого приходить на наступній стадії процесу кримінального розслідування» (пункт 55 рішення ЄСПЛ у справі «Мюррей проти Сполученого Королівства» від 28.10.1994).

Слідчий суддя зазначає, що при вирішенні питання щодо обґрунтованості підозри оцінка наданих доказів здійснюється не з точки зору їх достатності і допустимості для встановлення вини чи її відсутності, доведення чи не доведення винуватості особи, що здійснюється судом при ухваленні вироку, а лише для визначення певної вірогідності причетності особи до вчинення кримінального правопорушення, а також того чи є підозра обґрунтованою настільки, щоби виправдати подальше розслідування або висунення обвинувачення, оскільки на стадії досудового розслідування слідчий суддя не вирішує питання, які повинен вирішувати вже суд під час розгляду кримінального провадження за сутністю.

З огляду на вищенаведене, слідчий суддя вважає, що наданих матеріалів цілком достатньо для висновку про наявність обґрунтованої підозри Мамченко І.В. у вчиненні злочинів, передбачених ч. 7 ст. 111-1 КК України, в межах судового контролю, який здійснюється при розгляді питання про надання дозволу на здійснення спеціального досудового розслідування.

Долучені до матеріалів клопотання матеріали кримінального провадження надають слідчому судді підстави вважати, що підозрювана умисно переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України з метою уникнення кримінальної відповідальності за вчинені нею злочини.

Враховуючи, що Мамченко І.В. повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, з огляду на те, що громадянка України Мамченко І.В. підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, переховуються від органів слідства на тимчасово окупованій території державою, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, а саме РФ, з метою ухилення від кримінальної відповідальності, слідчий суддя дійшов висновку про наявність правових підстав для задоволення клопотання органу досудового розслідування про здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № № 22023070000000148 від 31.10.2023 за підозрою громадянки України Сапельнікової Мамченко І.В. у вчиненні злочину передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України.

Керуючись ст. ст. 297-1, 297-3, 297-4, 309, 376 КПК України, слідчий суддя

ПОСТАНОВИВ:

Надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 22023070000000148 від 31.10.2023 за підозрою громадянки України Мамченко Інни Вікторівни, 17.08.1978 р.н., уродженки м. Херсон, зареєстрованої за адресою – Херсонська область, м. Херсон, вул. Івана Челюка, буд. 12, у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України.

Відомості про здійснення спеціального досудового розслідування внести уповноваженій особі до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Ухвала оскарженню не підлягає та набирає законної сили з моменту її оголошення.

**Слідчий суддя Ужгородського міськрайонного суду
Закарпатської області**

В.І.Бедьо